

APSTIPRINU
Latgales industriālā tehnikuma
direktore I. Ostrovska

2022.gada 30.novembrī

Darba aizsardzības instrukcija Nr.35
darbam ar hidraulisko presi

1. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Instrukcijā noteikto prasību izpilde ir saistoša visiem darbiniekiem un audzēkņiem, kuriem jāizmanto hidrauliskā prese.

1.1 Strādāt ar hidraulisko presi atļauts personām:

- ne jaunākām par 18.gadiem un kuras ir instruētas darba aizsardzībā, elektrodrošībā, ugunsdrošībā;
- kuras ir iepazinušās ar attiecīgā modeļa darbapalda ekspluatācijas instrukciju;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir apmācītas(instruētas) pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2 Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- nepareizs vai nepietiekošs apgaismojums;
- preses bojājumi;
- paaugstināts darba šķidrums spiediens;
- smagumu pārvietošana ar rokām;
- smagumu krišana, uzkrāšana;
- roku, pirkstu iespiešana, saspiešana;
- iespējamā presējamo detaļu, to daļu atsviešana;
- elektriskās strāvas iedarbība.

1.3 Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- mērierīces, max. spiediena ierobežotāji, drošības un bloķēšanas ierīces;
- drošības norobežojumi;
- aizsargbrilles, darba cimdi;

1.4 Prasības ugunsdrošībai:

- aizliets smēķēt darba vietā;
- aizliegts darba vietā rīkoties ar atklātu uguni;

1.5 Elektrodrošības prasības:

- aizliegts strādāt ar nesazemētiem darbapaldiem;
- patraukt darbu ja jūtama kaut niecīga strāvas noplūde uz darbapalda metāla konstrukcijām("sit");
- vietējā apgaismojuma spriegumam jābūt ne lielākam par 36V;
- aizliegts veikt jebkādu elektroietaišu remontu;

1.6 Ja konstatēti iekārtu bojājumi:

- bojājumu gadījumos(deguma smaka, eļļas spiediena palielināšanās, mehāniski bojājumi u.c.)
pārtraukt darbu(izslēgt), ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju.
- darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

1.7 Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- lietot roku aizsarg ziedes vai cimdus, ja tas nepieciešams;
- neturēt darba vietā(postenī) pārtikas produktus.

1.8 Par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem ziņot tiešajam darba vadītājam. Darbu uzsākt tikai pēc trūkumu novēršanas.

1.9 Nekavējoties ziņot tiešajam darba vadītājam, darba devējam vai viņa pilnvarotai personai par nelaimes gadījumu vai situāciju, kura apdraud cilvēka veselību vai dzīvību.

2. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT

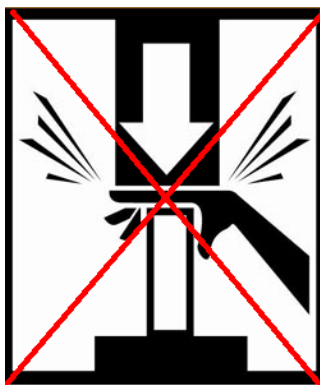
- 2.1 Sakārtot darba vietu, novākt visu lieko. Sakārtot darba apgērbi.
- 2.2 Pārbaudīt preses tehnisko stāvokli, tās komplektāciju, pārlicināties vai darbojas vadības un drošības/bloķēšanas ierīces.
- 2.3 Ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu (vietējā apgaismojuma spriegumam jābūt 36V). Pārlicināties vai apgaismojums ir pietiekošs
- 2.4 Aizliegts uzsākt darbu ja darbapalds nav saņemts, atklāti bojājumi vai tas nav nokomplektēts.
- 2.5 Neuzsākt darbu ja ir slikta pašsajūta, reibonis un tml. Ziņot par to darba devējam
- 2.6 Aizliegts uzsākt darbu ja ir bojāts(nav pārbaudīts) eļļas spiediena manometrs vai nedarbojas maksimālā spiediena ierobežotāji.

3. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

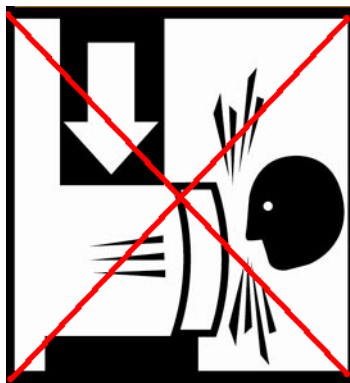
- 3.1 Darba laikā jābūt uzmanīgam. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots un ietilpst Jūsu pienākumos. Strādāt individuālajos aizsardzības līdzekļos.
- 3.2 Detaļas uzstādīt stabili, nocentrēt. Ja nepieciešams, izmantot papildus nostiprināšanas palīgierīces.

- 3.3 Smagu sagatavju uzstādīšanai izmantot palīgierīces. Liela izmēra sagatavju nostiprināšanai un noturēšanai izmantot noturošanas tehnoloģiskās palīg ietaises.
- 3.4 Pirms presēšanas operācijas sākuma brīdināt tuvumā esošos darbiniekus.
- 3.5 Presēšanas laikā aizliegts turēt rokas presēšanas zonā (tās tiešā tuvumā) kā arī turēt presējamo detaļu ar rokām. Neatļaut to darīt citiem.

- 3.5 Presēšanas procesa gaitu novērot atrodoties sāņus no preses darba zonas.

3.6 Preses ieslēgšanai - izslēgšanai neizmantojot citu cilvēku palīdzību, kā arī sviru, slēdžu (pogu) ieslēgšanai-izslēgšanai aizliegts izmantot dažādus priekšmetus.

3.7 Ja presēšanas procesā detaļa sagriežas vai sašķīebjas un pastāv iespēja, ka tā var tikt izsviesta spiediena spēka rezultātā, nekavējoties presēšanu pārtraukt un veikt detaļas atkārtotu uzstādīšanu, nostiprināšanu.

3.8 Aizliegts atvienot vai patvarīgi pārregulēt maksimālo spiediena ierobežotājus.

3.9 Sekot eļļas līmenim tvertnē, tās spiedienam pēc manometra un lai visu darba laiku tvertne būtu cieši noslēgta. Eļļas noplūdes gadījumos nekavējoties darbu pārtraukt.

3.10 Prese ir jāizslēdz ja:

- pārtrūkusi strāvas padeve no tīkla;
- tiek atstāta darba vieta;
- ir bojāta prese, tās elektrosistēma u.c.;
- noticis nelaimes gadījums(trauma);

3.11 Ja darba laikā novērojama eļļas uzkaršana, spiediena izmaiņas - spiediens pārsniedz augstāko pieļaujamo darba spiedienu, nekavējoties izslēgt presi ar automātiskā slēdža sarkano pogu un informēt tiešo vadītāju.

3.12 Aizliegts veikt jebkādus remontdarbus vai tīrīšanu(apkopi) ja prese nav atslēgta no elektrotīkla

3.14 Aizliegts turpināt darbu, ja darba procesā tiek konstatēti bojājumi presei, slēdžiem, vadiem, to izolācijai.

3.15 Nevāciet un neslaukiet ar rokām skaidas un citus atkritumus. Darbagaldu tīrīšanai izmantot birstes.

4. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS

4.1. avārija	jāpārtrauc darbs, jāizslēdz visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība nav novērsta;
4.2. sprādziens	ja paaugstinās degtspējīgo vielu saturs darba vidē, darbs nekavējoties jāpārtrauc. Atsākt darbu drīkst tikai pēc tam, kad novērsts gāzu koncentrācijas paaugstināšanās cēlonis, atjaunota normāla gaisa vide;
4.3. ugunsgrēks	4.3.1. nepieciešamības gadījumā nekavējoties ziņot ugunsdzēsības dienestam (tālr. 112); 4.3.2. sākt dzēst ugunsgrēku ar darba vietā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsamo aparātu, smiltīm u.c.); 4.3.3. izsaukt uz ugunsgrēka vietu darbu vadītāju.
4.4. nelaimes gadījums	4.4.1. ja iegūta trauma vai notikusi pēkšņa saslimšana, darbs jāpārtrauc, par notikušo jāziņo tiešajam vadītājam, jāsaņem pirmā palīdzība, bet nepieciešamības gadījumā jādodas pie ārsta; 4.4.2. ja nelaimes gadījums noticis ar citu darbinieku, sniegt viņam pirmo

Latgales industriālais tehnikums	Darba aizsardzības instrukcija Nr.35 darbam ar hidraulisko presi
----------------------------------	---

	palīdzību, pārtraukt darbu, paziņot par notikušo savam vadītājam (vai iestādes vadībai), nepieciešamības gadījumā izsaukt ātro palīdzību (tālr. 113 vai 112), saglabāt notikuma apstākļus, ja tas nerada briesmas apkārtējiem.
--	---

4.5. Izdzirdot trauksmes signālu, kas saskaņā ar noteikto kārtību brīdina par ugunsgrēka izcelšanos vai citu bīstamu situāciju, pārtraukt darbu, izslēgt elektroietaisies un atstāt ēku pa tuvāko evakuācijas izeju.

5. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT

5.1 Izslēgt darbagaldus.

5.2 Sakārtot darba vietu, novākt detaļas, sagataves, atgriezumus.

5.3 Izslēgt ventilāciju un apgaismojumu.

5.4 Ziņot darba devējam par darba laikā konstatētajiem bojājumiem, nepilnībām u.c.

Sastādīja: darba aizsardzības speciālists _____ S.Naglis